

НАВЧАННЯ З ТРАНСКОРДОННОЇ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ (СВФМ) для українських медіаторів ОНЛАЙН

10-13 вересня 2023 (Модуль 1)

9-11 жовтня 2023 (Модуль 2)

Майже 8 мільйонів українців виїхали з України від початку повномасштабного вторгнення. Більшість із них - це матері з дітьми. На жаль, через порушення сімейних зв'язків, частина цих сімей стикається з питанням спільного виховання дітей батьками, що розділені кордоном.

З якими проблемами стикаються ці батьки? І з практичної, і з емоційної, і з юридичної точки зору? Як батьки можуть вирішити свої суперечки щодо контактів, країни проживання, участі бабусь і дідусів, а також родини у вихованні дітей? Як медіація може допомогти батькам вирішити ці проблеми мирним шляхом і які особливості медіації з огляду на конкретний контекст і конкретні виклики, пов'язані з війною?

Щоб знайти відповіді на ці запитання, ми запрошуємо **українських сімейних медіаторів**, які проживають в Україні та за кордоном, взяти участь у **Тренінгу з транскордонної сімейної медіації для українських медіаторів**. Навчання також охоплюватиме багато інших аспектів сімейної медіації між батьками, розділеними кордоном. 40-годинний навчальний курс має на меті підготувати сімейних медіаторів для посередництва в транскордонних сімейних спорах, включаючи справи про міжнародне викрадення дітей, доступ до дітей та опіку. Курс охоплюватиме актуальні правові аспекти міжнародних сімейних конфліктів, включаючи відмінності в національному сімейному праві та Гаазьких конвенціях 1980 та 1996 років. Учасники ознайомляться з інструментами та методологіями медіації в конфліктних міжнародних сімейних спорах з метою захисту найкращих інтересів дитини. Невід'ємною частиною тренінгу є практичні симуляції.

Курс спеціально адаптований для врегулювання транскордонних спорів між українцями та з урахуванням специфіки воєнного часу. Інші теми, представлені на цьому тренінгу, включають голос дитини в медіації та особливості травма-поінформованої медіації.

ОРГАНІЗАТОРИ:

Тренінг проводиться у партнерстві **ГС "Українська Академія Медіації"** та **МіКК - Міжнародного центру медіації сімейних конфліктів та викрадення дітей** за співфінансування Європейського Союзу (проекти **CONSENT** та **ACCORD**¹, що фінансуються ЄС).

- **МіКК - Міжнародний центр медіації з сімейних конфліктів та викрадення дітей**, провідний міжнародний провайдер тренінгів у сфері міжнародної сімейної медіації, який проводить такі тренінги на міжнародному рівні вже понад 20 років. Концепція стандартизованого навчання з транскордонної сімейної медіації (СВФМ) була розроблена МіКК у рамках проекту «Навчання з міжнародної сімейної медіації» (ТІМ), який було профінансовано ЄС у 2010 році. Протягом останніх років МіКК постійно адаптував, вдосконалював і оновлював своє навчання СВФМ, щоб враховувати будь-які зміни у сфері медіації, законодавстві та відгуки міжнародних учасників. На сьогоднішній день медіатори з понад 50 країн успішно пройшли тренінг МіКК СВФМ, який регулярно отримує дуже позитивні відгуки. Для цього тренінгу концепцію навчання МіКК СВФМ було частково змінено, щоб дозволити інтеграцію спеціалізованих модулів, які проводяться

¹ Проект **UAM CONSENT**: підвищення в Україні ролі альтернативного вирішення спорів з фокусом на медіацію (CRIS/OPSY number 431-395), 2022

Проект **МіКК ACCORD**: Консультаційна служба з питань медіації в спорах щодо опіки та випадків викрадення дітей для батьків та просвітницька робота з метою зміцнення та сприяння судовому співробітництву в ЄС (JUST-2021-JCOO-JACC-OG-SGA)

експертами-тренерами з України, щоб вирішити проблеми та особливі виклики, які виникають у сімей під час війни.

- **ГС "Українська академія медіації" (УАМ)** була створена у 2014 році та є провідною громадською організацією у сфері медіації та АВС. Її місією є сприяння становленню та поширенню в Україні медіації та інших альтернативних способів вирішення спорів (АВС), а також підвищення рівня культури миру і злагоди в українському суспільстві. УАМ реалізує ініціативи, направлені на забезпечення доступу до якісної послуги медіації, сприяння гармонізації українського законодавства щодо АВС із законодавством Європейського Союзу, сприяння професійному розвитку медіаторів, здійснює просвітницьку, освітню та наукову діяльність.

ТРЕНЕРИ:

Команда міжнародних тренерів МіКК eV, УАМ, та залучених незалежних тренерів, а також представників судової влади та центральних органів влади, всі з яких є експертами у своїх галузях і мають практичний досвід, проведуть цей інтерактивний навчальний курс, метою якого є надати сімейним медіаторам необхідні знання, навички та інструменти для медіації складних міжнародних сімейних спорів з особливим акцентом на транскордонні спори за участю українських сімей.

УМОВИ УЧАСТІ, ОПЛАТИ ТА ПІДГОТОВКА

Загальні умови

- Цей тренінг **відкритий лише для сертифікованих українських сімейних медіаторів**, незалежно від країни їхнього проживання.
- Кількість місць обмежена. За умови, що кількість заявок перевищує максимально можливу кількість учасників, перевага надаватиметься сімейним медіаторам-практикам.
- **Реєстрація** на тренінг триватиме **до 10 серпня 2023 року** (до 17 серпня 2023 року учасникам буде повідомлено, чи були вони відібрані для участі в тренінгу).

Плата за навчальний курс

- Навчання у цьому тренінгу є **безоплатним**, однак **в обмін на участь медіатори погоджуються безоплатно провести дві медіації** в міжнародному сімейному спорі за участю дітей між українськими батьками. Для виконання цього зобов'язання медіатори мають зареєструватися на платформі mediation-help.com до 1 вересня, а після успішного завершення навчання та вказати у профілі пропозицію провести 2 безкоштовні транскордонні медіації.

Підготовка до тренінгу:

- Будь ласка, виділіть собі щонайменше 3,5 години на підготовку до початку тренінгу. Це включатиме: ознайомлення міжнародно-правовими документами, відповіді на деякі запитання щодо національного сімейного права (України та інших країн) та перегляд 35-хвилинного фільму (онлайн). Вся ця інформація буде надіслана учасникам заздалегідь.

Сертифікат та долучення до реєстрів:

- Щоб отримати **сертифікат**, необхідна активна участь у **щонайменше 90%** навчання.
- Кожен учасник, який успішно пройшов тренінг і вільно володіє англійською або німецькою, може приєднатися до **реєстру міжнародних медіаторів МіКК** двох років (до 2025) **безкоштовно**.

ДЕТАЛІ ПРОВЕДЕННЯ:

Тривалість: Тренінг відбудеться у двох модулях, 10-13 вересня (4 дні) + 9-11 жовтня (3 дні) 2023 року.

Час: Будь ласка, зверніть увагу, що є коротші навчальні дні (11:00-15:00) і довші дні (11:00-17:30), як описано нижче. Години тренінгу вказано за Київським часом.

- з 11.00 до 15.00 - 10 і 12 вересня та 10 і 11 жовтня;
- з 11.00 до 17.30 - 11 і 13 вересня та 9 жовтня.

Формат проведення: онлайн.

Мова тренінгу: англійська з синхронним перекладом українською; Частина навчальних сесій проводитиметься українською мовою. Зверніть увагу, що мова симуляцій буде українською (симуляції будуть супроводжуватися командою українських тренерів).

ПРОГРАМА ТРЕНІНГУ

ВЕРЕСНЕВИЙ МОДУЛЬ 1

10 ВЕРЕСНЯ
ДЕНЬ 1, неділя
11.00 – 15.00

Медіація між культурами та моделі міжнародної сімейної медіації

Крістоф С. Пол, Іштар Халаф-Ньюсом, Світлана Стадник

- Знайомство - очікування - актуальність - програма
- Як ми працюємо як медіатори?
- Моделі міжнародної сімейної медіації
- **Перерва 15 хв**
- Стилї медіації
- Основи та особливості медіації у справах Гаазької конвенції
- Обговорення фільму

11 ВЕРЕСНЯ
ДЕНЬ 2,
понеділок 11.00-
17.30

Рамки та особливості медіації у справах Гаазької конвенції

Крістоф С. Пол, Іштар Халаф-Ньюсом, Анна Зубачова

- Вступ до симуляції
- Ко-медіація та розуміння точки зору іншого
- **Перерва 15 хв**
- Договір про медіацію – поширення та огляд
- Повторення етапів медіації
- Інструменти медіації - обговорення
- Правила симуляції та зворотного зв'язку
- **Перерва 30 хв**
- Післяобідня сесія: симуляція в групах, етап 1 і 2 “Вступне слово та порядок денний»

12 ВЕРЕСНЯ
ДЕНЬ 3,
вівторок
11.00 - 15.00

Юридичний модуль

Іштар Халаф-Ньюсом, Луїза Романадзе

- Міжнародні правові документи у справах батьківської відповідальності (Гаазькі конвенції 1980 та 1996 років)
- **Перерва 15 хв**
- Особливості Сімейного законодавства країн
- Огляд Керівних принципів медіації Гаазької конференції з міжнародного приватного права
- Закон про Медіацію України. Міжнародний та український контекст
- Кодекс етики України
- Етичні дилеми

13 ВЕРЕСНЯ
ДЕНЬ 4, середа
11.00- 17.30

Медіатори в залі суду

Суддя Мартіна Ерб-Клюнеманн, Ольга Зозуля, Світлана Стадник, Іштар Халаф-Ньюсом

- Медіатори МіКК в залі суду в українських справах
- Надання обов'язкової сили Угодам за результатами медіації
- Мережа суддів Гаазької конвенції
- Справи про повернення до України за Гаазькою Конвенцією– звіт німецького судді
- **Перерва 15 хв**
- Доповідь представниці Міністерства Юстиції України
- Домашнє насильство як поширена проблема у справах про викрадення дітей
- Підготовка до симуляції
- 3 етап – Серце медіації
- Інструменти для етапу 3

15.00-15.30

- **Перерва 30 хв**
- Післяобідня сесія: симуляція 3 етапу «Серце медіації»

ЖОВТНЕВИЙ МОДУЛЬ 2

9 ЖОВТНЯ
ДЕНЬ
понеділок
11.00 – 17.30

5

Голос дитини в медіації

Доктор Леслі Олпорт, Тетяна Білик

- Фокус на кращих інтересах дитини в медіації
- Медіація за участі дитини
- **Перерва 15 хв**
- Обговорення: дитяча психологія, травма через війну
- Залучення дітей до медіації
- Методи та інструменти проведення інтерв'ю відповідно до віку
- Симуляція: «Голос дитини»
- **Перерва 30 хв**
- Післяобідня сесія: симуляція, етап 4 «Розробка та перегляд варіантів у інтересах дитини»

15.00-15.30

10 ЖОВТНЯ
ДЕНЬ 6 вівторок
11.00 – 15.00

Знання пов'язані з війною в Україні та батьківське відчуження

Тетяна Білик, Ліза Паркінсон

- Травма-поінформована практика сімейної медіації: ключові характеристики кризової медіації.
- Практичні інструменти ефективної практики в умовах стресу та травми учасників процесу медіації.
- Принципи спілкування в медіації з учасниками, які пережили травматичну подію.
- Рекомендації для сімейних медіаторів, які працюють у кризових умовах.
- **Перерва 15 хв**
- Симуляція «Перший контакт зі сторонами кризової медіації»
- Розуміння батьківського відчуження та виправданого опору дитини

11 ЖОВТНЯ
ДЕНЬ 7 середа
11.00 – 15.00

Розробка Угоди за результатами медіації (УРМ) та долучення до Спільноти Транскордонних Сімейних Медіаторів

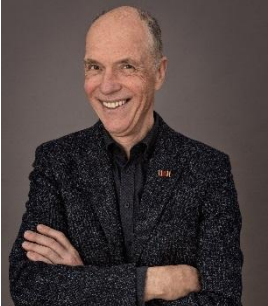
Ishtar Khalaf-Newsome, Luiza Romanadze, Magdalena Janczuk,

- Складання Угоди за результатами медіації (УРМ)
- Симуляція 5 етапу «Написання УРМ»
- **Перерва 15 хв**
- Інформація про транскордонну сімейну медіацію в Українській академії медіації
- Інформація про транскордонну сімейну медіацію в МіКК
- Обговорення – Відгуки – Оцінка – Сертифікати

* Програму може бути змінено. Наведена програма станом на 20.07.2023

Інформація про Тренерів // Information on the Trainers

Основні Тренери // Core Trainers

Крістоф К. Пол — адвокат, нотаріус і посередник у Берліні. Він є співзасновником і патроном Міжнародного центру медіації з питань сімейних конфліктів і викрадення дітей МіКК e.V. та співредактор журналу “Cross-Border Family Mediation, Пол К.К. та Кізеветтер С”, з 2014.

Нагороджений орденом «За заслуги» Федеративної Республіки Німеччина за впровадження транскордонної медіації в конфліктах за участю батьків і дітей.

Нагороджений премією Сократа з медіації 2010 за свою роботу як багаторічного медіатора та «медіатора медіації» в інституційному контексті.

Контакти: www.paul-partner.eu ; www.imker-christoph-paul.de

Іштар Халаф-Ньюсом є керівником відділу консультаційних послуг і співвиконавчим директором Міжнародного центру медіації у сімейних конфліктах і викраденні дітей МіКК e.V. у Берліні. Вона є транскордонним сімейним медіатором, сімейним юристом та тренером. До того, як приєднатися до МіКК у 2014 році, вона протягом дев'яти років займалася сімейним правом у лондонській сімейній юридичній фірмі Dawson Cornwell, яка спеціалізується на міжнародних сімейних спорах і справах про викрадення дітей за Гаазькою Конвенцією 1980 року. До цього Іштар працювала кейс-менеджером у неурядовій організації з питань викрадення дітей Reunite International у Лондоні. Вона отримала юридичну освіту в Лондоні в BPP University Law School. Іштар має ступінь магістра (MA) з Близькосхідного, арабського та ісламського права від

SOAS (Школа східних і африканських досліджень) Лондонського Університету, а також ступінь магістра з німецької та англійської мови та кваліфікацію викладача у Вільному університеті (FU) Берліну. Іштар отримала кваліфікацію медіатора в Асоціації сімейних медіаторів (FMA) у Лондоні та в Inmedio (Багатопробільна Медіація Примирення) у Берліні. Вона також проходила тренінг з медіації за участі дітей (CIM) у FMA. Іштар розробила і проводила різноманітні тренінги в цій галузі для МіКК як у Німеччині, так і за кордоном, у тому числі для зовнішніх навчальних закладів, таких як Академія європейського права (ERA) та Європейська мережа підготовки суддів (EJTN). Іштар представляла МіКК як доповідачка на міжнародних конференціях і заходах, наприклад у Комітеті з правових питань ЄС у Брюсселі та на Конференції Мальтійської робочої групи Гаазької конференції з міжнародного приватного права (НСН) в Аммані, Йорданія. Вона розробила контент для тренінгів з медіації, задумала та реалізувала проекти, що фінансуються ЄС для МіКК (як-то AMICABLE). Іштар опублікувала статті про сімейне право та (транскордонну) сімейну медіацію, напр. Research Handbook on International Child Abduction Handbook, Edward Elgar Publishing (2023), The Family Law Journal (2009), Spektrum der Mediation and Die (Wirtschafts)Mediation (2017). Вона є співавтором та співредактором майбутньої публікації: Paul, Kiesewetter, Khalaf-Newsome (eds). (2023) Транскордонна сімейна медіація. Міжнародне викрадення дітей батьками, опіка та доступ. Берлін: Вольфганг Мецнер. Контакт: ischtar.newsome@mikk-ev.de

Запрошені Тренери // Guest Trainers

Тетяна Білик

Акредитований міжнародний медіатор (2009 CEDR, UK; 2021 MiKK, Germany), тренер та супервізор медіаторів; Голова Правління ГО «Ліга Медіаторів України»; Голова Правління ГО «Міжнародний тренінговий центр «Школа медіації»; Співзасновник та Член Наглядової ради ГО «Асоціація сімейних медіаторів України»;

Представник ISS (International Social Service, General Secretariat, Switzerland) в Україні в рамках співпраці по міжнародній сімейній медіації. Практикуючий психолог, психотерапевт.

Ольга Зозуля є юристом. Відповідає за роботу з міжнародними договорами у сфері захисту дітей в Міністерстві юстиції України. Її професійні навички та знання стосуються теми захисту дітей та викрадення дітей, включаючи процедуру медіації в міжнародних сімейних спорах, питання опіки та обсяг батьківської відповідальності та інших законних представників дитини, право, що застосовується, юрисдикцію, процедуру визнання і виконання іноземних судових рішень

Анна Зубачова

Співзасновник ГО «Ліга медіаторів України». Практикуючий сімейний та бізнес-медіатор, а також медіатор у справах про транскордонне викрадення дітей згідно Гаазької конвенції, сертифікована МіКК e.v., супервізор та тренер медіаторів, психолог, психотерапевт. з 11-річним практичним досвідом.

Мартіна Ерб-Клюнеманн — німецька суддя сімейного суду. Вона працювала суддею в загальних цивільних і кримінальних справах у різних судах до її призначення сімейним суддею в 1996 році. У цій якості вона відповідає за міжнародні сімейні конфлікти, які розглядаються в спеціалізованому суді в Хаммі / Північний Рейн-Вестфалія, що охоплює дев'ять мільйонів жителів.

Вона має багато публікацій у галузі міжнародного сімейного права та виступає експертом Гаазької конференції з міжнародного приватного права та на європейському рівні.

Мартіна є суддею в Європейській судовій мережі з цивільних і комерційних справ (EJN) і в Міжнародній Гаазькій мережі суддів (INJ), а також є співголовою

Асоціації міжнародних сімейних суддів (AIFJ).

Вона проводить загальноєвропейські навчальні курси з транскордонного сімейного права. Протягом багатьох років вона бере участь у навчанні співробітництва у цивільних справах, яке проводить Європейська мережа підготовки суддів (EJTN).

Вона приділяє основну увагу зміцненню прав дітей у транскордонних провадженнях.

Доктор Леслі Олпорт має довгу кар'єру в медіації, яка охоплює останні 26 років. Спочатку працюючи сімейним медіатором у 1980-х роках, вона брала участь у розробці нових сфер практики, зокрема процедури примирення за участі осіб з особливими освітніми потребами та осіб з інвалідністю.

Вона виступає медіатором у трудових спорах, має досвід медіації в громаді та пройшла навчання з медіації в міжнародних сімейних спорах і справах про

батьківське викрадення дітей. Лесли почала навчати медіаторів 18 років тому. Вона проводить базові курси в кількох контекстах, а також тренінги для супервізорів і медіаторів, які працюють безпосередньо з дітьми, та надає загальний безперервний професійний розвиток. Вона має великий інтерес до розвитку професійних стандартів. Вона є членом правління Колегії медіаторів і зараз очолює Комітет з професійних стандартів. Вона також є членом редакційної ради нового журналу коледжу «Медіація: теорія та практика».

Лесли також має академічний інтерес до медіації. У 2005 році вона отримала європейський ступінь магістра з медіації, у рамках якої розробила модель супервізії, специфічну для медіації. У 2016 році вона успішно захистила докторську дисертацію в Бірмінгемській Школі Права, де вона досліджувала порівняльний розвиток медіації, визначаючи схожість і відмінності практики в ряді контекстів надання медіації. Контакт: lesley.allport@ladr.net

Ліза Паркінсон

Ліза – бабуся в сімейній медіації, а також у своїй родині. 45 років тому вона стала співзасновником першого центру сімейної медіації у Великій Британії, а через кілька років допомогла створити першу національну асоціацію сімейних медіаторів із Кодексом практики та навчальною програмою. Ліза використала свій досвід соціальної роботи в сфері психічного здоров'я та сімейній терапії, щоб розробити сімейний системний підхід до медіації з розлученими парами, батьками та опікунами, на противагу медіації з пошуком рішень, зосередженої на переговорах дорослих без урахування права дитини бути почутою. Конфлікт між батьками шкодить благополуччю та розвитку дітей, особливо якщо є судові

процеси та тривають суперечки. Разом із п'ятьма сімейними адвокатами в Лондоні Ліза запустила пілотний проект у 1986 році, щоб поширити медіацію питань, пов'язаних з дітьми, на всі питання, включаючи фінанси та власність. Асоціація сімейних медіаторів була заснована в 1988 році (Ліза була призначена директором, а тепер віце-президентом), забезпечуючи міждисциплінарне навчання ко-медіації з усіх питань. Як член-засновник Європейського форуму сімейної медіації та Всесвітнього форуму медіації, Ліза брала участь у конференціях і проводила тренінги з медіації в багатьох країнах, включаючи Аргентину, Канаду, Фінляндію, Францію, Німеччину, Італію, Казахстан, Марокко, Португалію, Росію, Південна Африка, Іспанія, Швейцарія, Туреччина, Україна та США. Четверте англійське видання її книги «Сімейна медіація» було опубліковано у 2020 році, а також сім видань іншими мовами. Тепер Ліза вийшла на пенсію з практики медіації, Ліза продовжує проводити навчання переважно з інклюзивної медіації (ChiM – діти в медіації), щоб діти та молодь могли запропонувати можливість поспілкуватися з кваліфікованим медіатором ChiM, якщо вони бажають, і щоб їхні думки та пропозиції були враховані батьками. Домовленості, узгоджені всередині сім'ї, працюють краще і тривають довше, ніж рішення суду. У 2022 році Ліза була рада виграти Національну нагороду за вагомі досягнення в медіації.

Луїза Романадзе

адвокат, медіатор (DeutscheAnwaltAkademie), тренер, кандидат юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України.

Президент Української академії медіації, керівник проекту ЄС "CONSENT: ПІДВИЩЕННЯ В УКРАЇНІ РОЛІ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ СПОРІВ З ФОКУСОМ НА МЕДІАЦІЮ".

Співзасновник та почесний член Національної асоціації медіаторів України, член Наглядової ради Асоціації сімейних медіаторів України, голова Комітету з медіації Асоціації правників України.

Співавтор Закону "Про медіацію", Кодексу професійної етики медіатора, Основних принципів навчання базовим навичкам медіатора, Основних принципів навчання навичкам сімейного медіатора.

Світлана Стадник є співзасновницею та членом Правління ГО "Асоціація сімейних медіаторів України" (АСМУ) та почесним членом Національної Асоціації Медіаторів України.

Світлана є досвідченою сімейною медіаторкою, сертифікованою в Україні та Великобританії, а також сертифікована MiKK e.v. для роботи в міжнародних сімейних справах, що підпадають під Гаазьку конвенцію.

Тренер медіаторів.

Контакт: svitlana.stadnyk@gmail.com

Магдалена Янчук

є спів генеральним директором Міжнародного центру медіації сімейних конфліктів та викрадення дітей MiKK e.v. з 2019 року. Працює в MiKK з 2014 року. Як спів керуючий директор відповідає за фінансові та організаційні аспекти роботи організації, а також за кадровий потенціал.

Вона отримала освіту медіатора та транскордонного медіатора, закінчила факультет адміністрування та соціальних наук у Варшавському технологічному університеті (MA).

Вона брала участь у кількох проектах ЄС, що реалізовувалися MiKK на різних етапах, від планування до впровадження (LEPCA II, iCare, ACCORD), а також відповідала за планування та підготовку фінансового плану та реалізацію проекту ЄС AMICABLE, розробленого MiKK, до якого було залучено партнерів проекту з чотирьох країн ЄС.

Рекомендована Література

Kiesewetter, S. & Paul, C.C., Family Mediation in an International Context. In: Christoph C. Paul and Sybille Kiesewetter in cooperation with MiKK (eds.). Cross-Border Family Mediation - International Parental Child Abduction, Custody and Access Cases. 2014, Frankfurt/Main: Wolfgang Metzner Verlag, second and updated edition

EU Parliament. IPOL Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs: Indepth Analysis – 40 years of the Hague Convention on child abduction: legal and societal changes in the rights of a child, November 2020; p.1-20, PDF ISBN 978-92-846-7452-7;

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/660559/IPOL_IDA\(2020\)660559_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/660559/IPOL_IDA(2020)660559_EN.pdf)

Freeman, Marilyn, Parental Child Abduction: The Long-Term Effects. 2014

<http://www.famlawandpractice.com/researchers/longtermeffects.pdf>

Hague Conference on Private International Law (HCCH): Guide to Good Practice Mediation under the Hague Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction. 2012

http://www.hcch.net/upload/guide28mediation_en.pdf

Keshavjee, Mohamed, Islam Sharia and ADR – Mechanisms for Legal Redress in the Muslim Community. 2013, I.B.Tauris & Co Ltd.

Parkinson, Lisa: Family Mediation – Appropriate Dispute Resolution in a New Family Justice System. 2011, Jordan Publishing Limited, Bristol

Paul, Christoph C. & Walker, Jamie: An International Mediation: From Child Abduction to Property Distribution. In: American Journal of Family Law 3/2009, p. 167-173

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору (авторам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейської Комісії-ЄС. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.